NOS-HS

Nordisk samarbejdsnævn for humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning
Joint Committee for Nordic Research Councils for the Humanities and the Social Sciences

ÅRSBERETNING 2008

NOS-HS

NOS-HS

Nordisk samarbejdsnævn for humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning
Joint Committee for Nordic Research Councils for the Humanities and the Social Sciences

Deltagere

Nordisk samarbejdsnævn for humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning (NOS-HS) er et samarbejdsorgan for de nordiske forskningsråd i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Nævnet har ansvar for humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning med deltagelse af følgende forskningsråd:

- Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation (FKK), Danmark
- Forskningsrådet for Samfund og Erhverv (FSE), Danmark
- Finlands Akademi, Forskningsrådet för kultur och samhälle, Finland
- RANNÍS – Islands center för forskning, Island
- Norges forskningsråd, Divisjon for vitenskap, Avdeling for humaniora og Avdeling for samfunnsvitenskap, Norge
- Vetenskapsrådet, Ämnesrådet för humaniora och samhällsvetenskap, Sverige

Opgaver

NOS-HS har som hovedformål at fremme:

- forskningsstrategisk samarbejde mellem forskningsrådene, og mellem forskningsrådene og andre nordiske og internationale organer,
- informationsudveksling mellem de nordiske forskningsråd,
- samarbejdet mellem nordiske forskere ved at bevilge midler for videnskabelig forskning og anden virksomhed, som fremmer samarbejdet mellem nordiske forskere,
- udgivelse af nordiske humanistiske og samfundsvidenskabelige publikationer af videnskabelig værdi. Denne opgave varetages af en særskilt komité under samarbejdsnævnet; Det nordiske publiceringsnævn for humanistiske og samfundsvidenskabelige tidsskrifter (NOP-HS).

Nævnet kan også udføre andre opgaver, hvis forskningsrådene beslutter sig herfor.

Organisation og medlemmer

Hvert deltagende forskningsråd udpeger to medlemmer i ledende stillinger inden for forskningsrådsorganisationen til nævnet. Det kan både være et videnskabeligt og et administrativt medlem, sådan hvert land højst kan udnævne to medlemmer. Derudover kan forskningsrådene udpege personlige suppleanter for sine medlemmer. Nævnet udpeger blandt sine medlemmer en formand og en næstformand for en etårig periode. Formandskabet roterer mellem de nordiske lande. Udover nævnsmedlemmerne deltager på nævnets møder repræsentanter fra forskningsrådenes administrationer, eventuelle eksperter og efter behov observatører fra Nordisk Ministerråd.

Nævnet havde i 2008 følgende sammensætning:

Formand

- Professor Kari Melby, Norge

Medlemmer

- Professor Kirsten Drotner, formand Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation (FKK), Danmark
- Professor Elisabet Engdahl, viceordfører Ämnesrådet for humaniora och samhällsvetenskap (ÄR-HS), Sverige
- Enhetsdirektör Pirjo Hiidenmaa, Finlands Akademi
- Forskningsdirektør Päivi Hovi-Wasastjerna, Forskningsrådet för kultur och samhälle, Finlands Akademi
- Professor Már Jónsson, medlem Islands Center for Forskning RANNÍS

NOS-HS

Nordisk samarbejdsnævn for humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning
Joint Committee for Nordic Research Councils for the Humanities and the Social Sciences

- Professor Christian Lund, formand Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv (FSE), Danmark
- Professor Susanne Lundin, medlem Ämnesrådet for humaniora och samhällsvetenskap (ÄR-HS), Sverige
- Divisionschef Eiríkur Smári Sigurðarson, Islands Center for Forskning RANNÍS. Erstattet af Divisionschef Magnús Magnússon 1. juni 2008
- Avdelingsdirektør Hege Torp, Norges Forskningsråd

Repræsentanter fra forskningsrådenes administrationer

- Rådgiver Hedvig Buene, Norge
- Chefkonsulent Lars Christensen, Danmark. Erstattet af fuldmægtig Jakob Janum Gadmar 1. september 2008
- Avdelingsdirektør Toruun Haavardsholm, Norge
- Forskningssekreterare Torbjörn Lind, Sverige
- Vetenskapsrådgivare Päivi Messo-Lindén, Finland

NOS-HS Sekretariatet

- Kontorfuldmægtig Karin Løvbo
- Fuldmægtig Tina Varberg

NOP-HS

Nævnet udpeger medlemmer til Nordisk publiceringsnævn for humanistiske og samfundsvidenskabelige tidsskrifter (NOP-HS), der fungerer som en særskilt komité under nævnet. Publiceringsnævnets sammensætning fremgår af nævnets egen årsberetning.

Bedømmelsesudvalg for serier af eksplorative workshops

NOS-HS nedsatte i 2008 et bedømmelsesudvalg for serier af eksplorative workshops, som bestod af:

- Forsker Svein Agnarsson, Island
- Professor Åsa Gunnarsson, Sverige
- Professor Katrin Hjort, Danmark (formand)
- Professor Jan-Ola Östman, Finland
- Professor Ingvild Øye, Norge

NOS-HS-sekretær Tina Varberg var sekretær for bedømmelsesudvalget.

Arbejdsgruppe for forskningsstrategisk samarbejde med NordForsk

NOS-HS udpegede i 2008 følgende medlemmer til en arbejdsgruppe for forskningsstrategisk samarbejde med NordForsk:

- Elisabet Engdahl, Sverige
- Pirjo Hiidenmaa, Finland
- Magnús Magnusson, Island
- Hanne Ruus, Danmark
- Hege Torp, Norge

Sekretariatet

Nævnets sekretariat roterer mellem de nordiske lande hvert fjerde år i rækkefølgen Finland, Danmark, Norge, Sverige, Island. Sekretariatet placeres i forskningsrådssekretariatet i det pågældende land. Det forskningsråd, som er vært for sekretariatet, har også arbejdsgiveransvar for nævnets sekretær.

NOS-HS

Nordisk samarbejdsnævn for humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning
Joint Committee for Nordic Research Councils for the Humanities and the Social Sciences

Nævnets sekretariat er i perioden 1. januar 2007 til 31. december 2010 placeret i Forsknings- og Innovationsstyrelsen, sekretariatet for Forskningsrådet for Samfund og Erhverv i Danmark. I 2008 bestod sekretariatet af fuldmægtig Tina Varberg og af kontorfuldmægtig Karin Løvbo.

Omkostningerne for sekretariatet dækkes af forskningsrådene i fællesskab og fordeles på hvert råd efter Nordisk Ministerråds fordelingsnøgle. Sekretariatet fungerer også som sekretariat for NOP-HS og for NCoE-programmet.

Økonomi
Forskningsrådene med ansvar for humaniora og samfundsvidenskab i de nordiske lande finansierer i fællesskab NOS-HS virksomhed. Nordisk Ministerråds årlige fordelingsnøgle anvendes for at udregne de forskellige forskningsråds andele af omkostningerne. Nævnet udarbejder hvert år et budgetforslag, som gælder for virksomheden det følgende kalenderår. Budgettet forelægges forskningsrådene. Nævnets økonomi forvaltes af det forskningsråd, hvor sekretariatet er placeret. Nævnets regnskaber revideres af værtslandets statslige revision.

I 2008 disponerede nævnet over midler, som var tilført fra forskningsrådene, en indgående balance fra tidligere år, og for NCoE-programmet en bevilling fra NordForsk. Der redegøres for midlerne i det vedlagte bilag.

Møder
I 2008 afholdt NOS-HS to nævnsmøder; den 28. og 29. april i Oslo, Norge og den 24. og 25. november i Stockholm, Sverige. NOP-HS holdt sit årlige møde den 19. november i København, Danmark. Bedømmelsesudvalget for serier af eksplorative workshops holdt møde i København den 16. juni.

Strategiske opgaver

Fremtidigt virke
I 2007 drøftede NOS-HS nævnets fremtidige virke og udarbejdede forslag til hvilke støtteformer, som nævnet skulle udbyde. Det blev besluttet, at der til forårsmødet i 2008 skulle udarbejdes et forslag til et opslag for projektstøtte.

Som opfølgning på drøftelserne om nævnets virke i 2007 fastlagde NOS-HS på forårsmødet i 2008, at nævnet frem til 2013 skal udbyde projektstøtte og serier af eksplorative workshops på skift hvert andet år, hvis alle deltagende forskningsråd kunne give mandat til et langtidsbudget til og med 2013. Samtidig skulle finansieringen af de fire Nordic Centres of Excellence til og med 2010 og den årlige støtte til tidsskrifter via NOP-HS fortsætte.

I juni havde alle forskningsråd givet mandat til langtidsbudgettet under forudsætning af, at de store opslag til projektstøtte kræver særskilt mandat ved hvert udbud.

Forskningsstrategisk samarbejde
I efteråret 2008 anmodede NordForsk om, at der blev nedsat en arbejdsgruppe om forskningsstrategisk samarbejde mellem NOS-HS og NordForsk. Arbejdsgruppen skal udarbejde policy briefs om aktuelle forskningsemner inden for det humanistiske og samfundsvidenskabelige område.

Arbejdsgruppens arbejde blev ikke påbegyndt i 2008, da NordForsk ikke havde mulighed for at initiere arbejdet. På nævnets efterårsmøde i 2008 blev det besluttet, at NordForsk snarest ville oplyse en mødedato til arbejdsgruppens medlemmer fra NOS-HS.

Forskningsstøtte

NOS-HS

Nordisk samarbejdsnævn for humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning
Joint Committee for Nordic Research Councils for the Humanities and the Social Sciences

Nordic Centre of Excellence Programme 2005 – 2010 (NCoE)
En af nævnets største opgaver er at stimulere samarbejdet mellem nordiske forskere ved at bevilge midler for videnskabelig forskning og anden virksomhed, som fremmer samarbejdet mellem nordiske forskere. I 2005 startede NOS-HS et nordisk pilotprogram for spidsforskningsenheder inden for humaniora og samfundsvidenskab (Nordic Centre of Excellence Programme in the Humanities and Social Sciences 2005 – 2010).

NOS-HS finansierer sammen med NordForsk fire spidsforskningsenheder i regi af NCoE-programmet:

Bevillingsmodtager/ Koordinator	**Titel**	**Institution**	**Deltagere**	**Beløb 2008**
Professor Sverre Bagge	Nordic Centre for Medieval Studies (NCMS)	Norge, Universitet i Bergen	DK, FI, NO, SE. 3 teams, 34 senior researchers	479.500 EUR
Professor Per-Anders Edin	NCoE in Empirical Labor Economics	Sverige Uppsala universitet	DK, FI, NO, SE. 4 research teams, 38 senior researchers	425.000 EUR
Professor Lars Nyberg	NCoE in Cognitive Control (CC)	Sverige, Umeå universitet	DK, FI, NO, SE. 5 research teams, 34 senior researchers	390.000 EUR
Professor Peter Svenonius	NORMS – Nordic Centre of Excellence in Micro-comparative Syntax	Norge, Universitet i Tromsø	DK, FI, IS, NO, SE. 7 teams, 27 senior researchers	446.000 EUR

Til hver NCoE er der tilknyttet et Scientific Advisory Board (SAB). Der blev i 2008 afholdt følgende møder mellem NCoE'erne og deres SAB:

- NCMS den 7. november i Helsinki, Finland
- Empirical Labor Studies den 12. til 14. juni i Århus, Danmark
- Cognitive Control den 29. til 30. september i Reykjavík, Island
- NORMS den 18. oktober i Lund, Sverige

På sit forårsmøde i 2008 drøftede NOS-HS og NordForsk midtvejsevaluering af de fire Nordic Centres of Excellence (NCoE). De fire centre havde udført en selvevaluering og deres SAB havde desuden evalueret det respektive centers virke og resultater den første 2½-års finansieringsperiode.

Evalueringerne af alle fire centre var meget positive, og det blev besluttet, at alle fire centre kunne fortsætte deres virke i anden halvdel af finansieringsperioden.

Serier af eksplorative workshops
NOS-HS annoncerede i februar et opslag for serier af eksplorative workshops. Med eksplorative workshops ønsker nævnet, at der udvikles nye og innovative forskningsområder og forskningsindsatser inden for humaniora og samfundsvidenskab i Norden. Nævnet udpegede et bedømmelsesudvalg, der skulle vurdere de indkomne ansøgninger. Udvalget fik samtidig delegeret kompetence til at træffe beslutning om, hvilke ansøgninger der skulle støttes. Der

blev modtaget i alt 34 ansøgninger, og bedømmelsesudvalget besluttede på sit møde den 16. juni besluttede at støtte i alt 14 workshops til et samlet beløb på **500.000** EUR:

Bevillingsmodtager	**Institution**	**Titel**	**Beløb**
Pieter Dhondt	University of Helsinki (FI)	University jubilees in Northern Europe: More than occasions to commemorate their own glorious past?	22.000 EUR
Pasi Ihalainen	University of Jyväskylä (FI)	Political Culture in the Nordic Countries, ca 1740-1820: Arenas, Opinions, and Concepts	25.000 EUR
Lise Widding Isaksen	Universitetet i Bergen (NO)	Globale omsorgskjeder: Nordiske erfaringer	24.180 EUR
Tore Kristiansen	Københavns Universitet (DK)	The nature and role of language standardisation and standard languages in late modernity	49.000 EUR
Arnulf Kolstad	Nordiska høgskolan for folkhelseviteskap (SE)	Medikalisering av mentale problemer og psykologisering av sociale problemer i Norden	33.600 EUR
Kjel Knutsson	Uppsala University (SE)	Nordic Blade Technology Workshops	44.644 EUR
Lea Laitinen	University of Helsinki (FI)	The Common People and the Processes of Literacy in the Nordic Countries: Excursions to the Scribal and Print cultures in the 18th and 19th Centuries	45.000 EUR
Bodil Petersson	Lunds Universitet	Experimentell arkeologi – mellan upplysning och oplevelse	20.289 EUR
Sami Pihlström	University of Jyväskylä (FI)	The Pragmatist Message: Pragmatist Perspectives on Science, Religion, and Politics	44.000 EUR
Lise Skov	Copenhagen Business School (DK)	Garderobe: Material-kulturelle undersøgelser af beklædningspraksis i etiske, økonomiske og miljømæssige perspektiver	32.737 EUR
Henrik Stenius	University of Helsinki (FI)	Nordiska en-doktrinstater - Nya och gamla analyser av de gamla Nordiska staterna under andre världskriget	25.000 EUR
Taina Syrjämaa	University of Turku (FI)	Encountering Foreignness - Nordic Perspectives since Eighteenth Century	49.500 EUR

Øystein Vangsnes	University of Tromsø (NO)	Research Infrastructure for Linguistic Variation Studies (RILiVS)	46.090 EUR
Marianne Ødegaard	Universitetet i Oslo (NO)	EXPLORA - prosjekt om elevers og læreres samtaler ved eksplorerende arbeid i nordiske naturfagklasserom	38.960 EUR

NORDCORP
I juni offentliggjorde NOS-HS et opslag for projektstøtte under navnet NORDCORP – NORDic COllaboration Research Projects, og ansøgningsfristen var den 1. oktober. Der var afsat 6.000.000 EUR til hele programmet, og hvert projekt kunne støttes med maksimalt 600.000 EUR. Dermed ville NOS-HS kunne støtte i alt 10 projekter.

Nævnet modtog i alt 72 ansøgninger, som skulle vurderes af et bedømmelsesudvalg, der var nedsat at NOS-HS og havde fået kompetence til at beslutte, hvilke ansøgninger der skulle modtage støtte. Resultatet af uddelingen vil fremgå af årsberetningen fra 2009, da udvalget holdt møde i København den 22. og 23. januar 2009.

Publiceringsstøtte
I 2008 modtog NOS-HS ingen ansøgninger om publiceringsstøtte til forskningsprojekter, der tidligere har været støttet af nævnet.

Nordisk publiceringsnævn NOP-HS
Nordisk publiceringsnævn for humanistiske og samfundsvidenskabelige tidsskrifter (NOP-HS) fungerer som et separat nævn under NOS-HS. NOP-HS virksomhed præsenteres i publiceringsnævnets egen årsberetning.

Bilag
- Regnskab NOS-HS 2008